

Josefínský katastr

Třetí úřední knihou, zřízenou pro všechny obce v Čechách jest katastr císaře Josefa 2., jinak též katastr josefínský. Vznikl na rozkaz samotného císaře Josefa 2., známého pokrokového vládce, jenž svými dekrety změnil některé podmínky života pracujícího lidu, omezil svévole panstva a církve a zlepšil státní zřízení. Císař Josef 2. naznačil i přesný postup, dle něhož se mělo při práci postupovati. Do založení josefínského katastru, t.j. do roku 1780 neexistovala ještě nynější popisná čísla domů, ani čísla pozemků, nehledíme-li k jakémusi číslování domů za vlády císařovny Marie Terezie, jež mělo jen podružný, pomocný význam. Do roku 1785 byla označována místa a stavení jen přibližně, snad pro tehdejší dobu postačujícím způsobem. Tak například: pole Jana Barta bylo označeno v pozemkových knihách takto: pole Jana Barta, ležící mezi polem Františka Novotného a loukou Jana Klecanského,, - nebo ,, louka Jana Nováka, ležící mize panským lesem a obecním pastvištěm ,, - Teprve katastr Josefa 2., určil pro každý pozemek zvláštní číslo – číslo topografické / Nro Top. – NT – č.kats. / , pro každý dům v obci nebo městě číslo popisné / čp. – Nro Constr. / . –Domy ve větších městech byly v té době označovány různými „domovními znameními“ jež nahrazoval dnešní popisná čísla domů. Ještě nacházíme tyto tabule, agrafity, obrazy na starých domech ve větších městech, zejména ve Staré Praze. Např. dům u medvídků, u pštrosa, u 4erné Matky Boží, u tří bojovníků apod. roku 1954 zavádějí stavitelé na domech v Ostravě, nově vybudovaných ,podobná znamení, čímž se k staré slávě štukatérů, sochařů a keramiky. Domy neb usedlosti na venkově nesly jméno prvního známého držitele gruntu, byť tento se z obce již dávno vystěhoval, nebo jeho rod ve vsi již dávno vymřel. Tak se říkávalo / a dnes ještě mnohdy říká / u Šťastných, u Němečků, ačkoliv již v tom se vystřídal mnoho jiných nájemníků nebo vlastníků.

Katastr Josefa 2. není tak přesný ve výměře pozemků i co do úplnosti dat, jako poslední katastr, zvaný stabilní nebo stálý, jehož užívají nyní MNV ve svých služebních potřebách při posouzení výměry pozemků v obci ale jest svými záznamy obsáhlejší než katastr Marie Terezie.

Josefínský katastr přehlíží úplně neplodnou půdu, silnice, cesty, příkopy, pěšiny, stavební parcely, které stabilní katastr přesně vyměřuje a určuje. Rok založení při velkém počtu obcí jest nejasný, neboť práce s ním spojené trvaly čtyři roky.

Katastr Josefa 2. uvádí ve svém obsahu: číslo pozemku, jméno držitele gruntu, druh pozemku / pole, louka, les / , výměru pozemku na jitra a sáhy s výnosem pšenice, žita, ovsa, a ječmene na měřiče počítaje, výnos luk na centýře / sena a otavy / výměru lesa s označením ročního výnosu dříví měkkého nebo tvrdého.

Při prohlídce katastru nacházíme několik obcí spojených v jeden celek, v jednu obec katastrální. Jedna z těchto obcí byla vždy hlavní / katastrální / , druhé byly připojeny neb přivtěleny. V letech, kdy byl katastr zřizován./při srovnání počtu obyvatel i usedlostí s rokem 1954 / byly obce poměrně malé a proto pro lepší sestavení katastru, výměry a pod byly spojovány dohromady.

Komisaři nebo geometři, vyslaní do obce, si rozdělili obec na hony, flury, oddělení, polohy atd. k snazšímu určení a označení místa, o které se mělo v zápisech jednati. Za jména těchto polohy nebo flur vybrána jména, používána již po staletí místními obyvateli, jak to dokazují zápisy v starých pozemkových knihách.

Pozemky byly měřeny ověřenou latí,sáh dlouhou,nebo řetězem,dlouhým 10 vídeňských sáhů.Vyměřené pozemky byly ihned zapisovány do katastrálních archů v přítomnosti rychtáře,dvou konšelů,sousedů nebo tak zvaných vejchozů a zástupce vrchnosti a ihned očíslovány.Číslo u domů zůstala ve většině obcí beze změny až po dnešní dobu.Jen ve větších městech přidána k nim ještě čísla uliční pro lepší orientaci.Každodenní výkon geometrů byl podepsán zástupci obce nebo panství.

Originál Josefínského katastru naší obce jest uložen v Archivu země české v Praze pod číslem. Na titulním listě katastru čteme nápis:Bidžovský kraj.Cís.král.komorní panství Poděbrady.Fasse obce Horzatevsko a přivtělené vsi Zvěřínku.1840 – Čís. 1191.

Katastrální obec byla rozdělena na 970 parcel, z nichž náleželo vsi Hořátvi čís. 1 – 632, Zvěřínku čís.633-970. Poloh mělo Hořátév 27 ,Zvěřínek 22. První polohou v každé obci v Čechách byl vždy místní palác.

I.položení

„ Místní plac „

Tento místní plac obce Hořátve jest písečnatý a jedině k cestám a silnici se zanechává,kdežto se vynachází obyvatelové a jejich stavení následující:

čp.1	Václav Skořepa
čp.2	Matěj Kubíček
čp.3	Matěj Kubíček
čp.4	Matěj Kubíček
čp.5	Jan Plaček
čp.6	Václav Dobřichovský
čp.7	Jiří Voknier
čp.8	Obecní pastouška
čp.9	Josef Rákosník
čp.10	Petr Koníček
čp.11	Jakub Šafránek
čp.12	Jakub Šafránek
čp.13	Jakub Jech
čp.14	Václav Baštecký
čp.15	Jan Hruška
čp.16	Jan Mikšovský
čp.17	Jan Mikšovský
čp.18	Jan Mikšovský
čp.19	Václav Mikšovský

čp.20	Jan Havlíček
čp.21	František Mikšovský
čp.22	Václav Mikšovský
čp.23	Václav Mikšovský
čp.24	Josef Kvíz
čp.25	Matěj Kubíček
čp.26	Jan Mikšovský
čp.27	Jan Jech
čp.28	Jan Bureš
čp.29	vdova Vokniera
čp.30	Václav Voknier
čp.31	Václav Skořepa
čp.32	Obecní kovárna
čp.33	Matěj Serbus
čp.34	Václav Kubíček
čp.35	vdova Vokniera
čp.36	Mlejn Kapanik obci Hořátvi patřící, který mlynáři Josefovi Dlaskovi náleží
čp.37	Jan Procházka
čp.39	Václav Plaček
čp.40	Matěj Vorlíček

II.položení

„u vokrouhlíku,, nazvané načíná se u vsi hliništi,leží vpravo mezi poděbradskou a z levé strany mezi chvalovickou cestou a dobíhá až k boru Petra Koníčka.

III.položení

„u vokrouhlíku ,, nazvané leží z pravé strany u poděbradské cesty mezi Nr 73 podotknuté, z levé strany u vrchnostenské poděbradské pastvy a dochází od chvalovické cesty již po NT 74 podotknuté až k poli Jana Málka z Chvalovic.

IV.položení

„ v černých,, nazvané začíná se u chvalovické obce,hraničí s chvaloviskými a kovanickými grunty až k chvalovské cestě pod Nr 74 podotknuté.

V.položení

„ za voknierskou cestou,,nazvaný leží mezi chvalovickou již pod NT 74 podotknutou cestou.Má jen jednu parcelu Nr 141 výměry 1 jitro 840 čtv.s.

VI.položení

„ na černých „, nazvané začíná od pískolhoteckých k Nymburku vedoucí cesty ke kovanické cestě, mezi chvalovskou cestou pod NT 74 podotknuté a hlavním příkopem k nymburským hranicím „na černých nazvaná.

VII. položení

„, též na černých „, nazvaný- začíná se u chvalovské cesty pod NT 17 podotknuté proti nymburským gruntům , k hlavnímu příkopu pod NT 118 též podotknutým, mezi polní cestou sousedskou a cestou kovanskou.

VIII.položení

„, za zadním hlavním příkopem,, nazvaný- začíná se od tohoto hlavního příkopu a dobíhá až k nymburským hranicím,z pravé strany vedle nymburské cesty, z levé strany vedle cesty k Nymburku jdoucí.

IX.položení

„, za zadním příkopem,, nazvaný- doráží k hlavnímu příkopu, již opáčenému a nymburský cestě pod NT 143 podotknuté, ke kovanickým gruntům.

X.položení

„, za humny „, nazvané- začíná se u vsi od zahrad ,dobíhá až k nymburským hranicím, z levé strany vedle od Hořátve k Nymburku jdoucí silnici, jež pod NT 143 podotknuté a z pravé strany vedle sousedské cesty.

11.položení

„, za humny „, nazvané- běží od vsi od zahrady až k prvnímu příkopu, leží z pravé strany k Nymburku k cestě již pod NT 143 podotknuté, z levé strany u polní cesty nápodobně pod NT 152 opáčený.

12.položení

„, od záhonu až k prvnímu příkopu,, polníma cestama již oběma jmenovanými.

13.položení

„, na prutech „, nazvaný- začíná se od obecní pastvy až k příkopu, který dálejc do hlavního příkopa běží, a tento okršlek od nymburských gruntů dělí, z pravé strany toto položení běží polní sousedkou cestou vedle Pavla Kvíze již pod NT 154 podotknuté a z levé strany cesta od Hořátve do Komárny jdoucí, která pístecký a nymburský grunty od hořátevských dělí.

14.položení

„ na kačerách „, nazvané- začíná se od předního příkopa až k hlavnímu, z levé strany vedle vlčího trní a z pravé strany vedle nymburské silnice a již pod NT 143 podotknuté.

15. položení

„, na vysokém písku „, nazvané- začíná od hlavního příkopa již pod NT 118 podotknutého a leží z pravé strany vedle nymburské meze a z levé strany vedle hlavního příkopa, nápodobně pod NT 142 opáčeného a skončuje se u nymburských hranic.

16.položení

„, na Kopaniku „, nazvané- začíná se od obecní hořátevské cesty ke komárně jdoucí, již pod NT 180 podotknuté a doráží až k hořátevskému průhonu, leží z pravé strany vedle příkopa mezi písteckýma a ke konci mezi nymburskýma domonokálními grunty a z levé strany vedle hořátevský k Pístům jdoucí cesty.

17.položení

„, za Nolovým mostekem „, nazvaný- začíná se od obecní hořátevské pastvy a běží až k nymburskému mostu širočina nazvanému, leží z levé strany vedle vodního kopanického kanálu a za mlýnem kopanikem až 1 nadřečenému nymburskému mostku vedle Vejrovky a z pravé strany vedle starý pražské silnice.

18.položení

„, pastva obecní hořátevská „, nazvaný- začíná se ode vsi až k mostku a k mlejnskému kopanickému kanálu, z levé strany vedle příkopa a z pravé strany vedle hořátevských polí a doráží až k hořátevským obecním polím, jest písečnaté 38 jiter 270 čtv.s.

19.položení

„, na vyhlídkách „, nazvaný začíná se od hořátevského mostku a mlejnskému canálku a dobíhá až k černému lesu Matěje Kubíčka, leží z levé strany vedle hořátevské cesty k Zvěřínku jdoucí, z pravé strany vedle mlejnského canalu oboje již podotknuté.

20.položení

„, na vyhlídkách „, nazvaný začíná se od mlejnského kanálu podle običky tak nazvané obecní hořátevský pastvy, mezi Janem Voknierem a Janem Jechem pak od příkopa vedle kovanických a hořátevských gruntů do Vejrovky běžícího pěží až k zvěřinským pastvám a leží z pravé strany vedle mlejnského kopanického canalu vedle cesty hořátevský k Zvěřínku jdoucí z levé strany vedle struhy Vejrovky až k mezi Řehákovského kovanického pole.

21.položení

„ u trámu na vyhlídkách „, nazvaný- začíná se od příkopa do kovanických gruntů jdoucího u hořátecký pastvy Obicka nazvaný, dobíhá až ke druhé strouze Vejrovce u pole Jana Jecha a Jana Vokniera z Hořátve, běží též až ke splávku, který mlejn Kopanik vodu žene, leží z levé strany vedle strouhy Vejrovky a z pravé strany vedle mlejnského kanalu.

22.položení

„na vohrádkách „, nazvané- začíná se od obecního pastviště, leží z jedné strany vedle mlejnského kanalu a z druhé strany vedle průhona ze vsi.

23.položení

„, průhon za ulicí „, nazvaný- začíná se od ulice, běží mezi polem Franze Mikšovského a z druhé strany vedle Matěje Kubíčka, který za pole pro špatnost půdy užívat býti nemůže, nýbrž takové k cestě a k honění dobytka na obecní pastvu se užívá a jen někdy na takových místech dobytek pásti se může, z ohledu čehož takový dle jeho špatné vlastnosti do skrovného vejnosu pastvy se bere, 5 jiter 268 čtv.s.

24.položení

„, za humny „, nazvaný- začíná se od vsi Hořátvy, leží z pravé strany vedle hořátevského obecního průhona, z levé strany vedle cesty do Hořátve jdoucí, již pod NT 17 podotknuté a skončuje se u průhona z Velkých hájů vedoucího.

25.položení

„, v zadních hájích „, nazvaný- začíná se u palouku za palcem řečeným k Nr 4 Matěje Kubíčkoví z Hořátve a běží až k silnici od Pískový Lhoty do Nymburska vedoucí, běží z pravé strany ze začátku podle cesty od Hořátve k Pískové Lhotě jdoucí, pak dále vedle pískolhoteckých gruntů a z levé strany vedle příkopa u Proutnice nazvaného a ke konci vedle cesty od Hořátve k Poděbradům jdoucí a vedle Václava Skořepy.

26.položení

„, za humny „, nazvané- začíná se od Plačkovy zahrady neb ulice za Skořepovou zahradou až k obecní hořátecký pastvě, blíž k Vokrouhlíku, leží z pravé strany vedle příkopa již NT 292 podotknutého, proutnice nazvaného, z levé strany vedle silnice k Poděbradům jdoucí, již nápodobně pod N 73 omezený.

27.položení

„na vejhídkách „, nazvaný- začíná se od hořátevských obecních polí a dobíhá až ke kovanické cestě od Zvěřínka jdoucí, u dvorce namburského lada nazvaného, leží z pravé strany vedle cesty od Hořátve ke kovárně jdoucí, již pod NT 188 obmezené a z levé strany vedle příkopa do Rybniček tak nazvané oužlabiny.

Celková výměra obce H o ř á t v e činila: Polí 972 jiter čtv.s. s výnosem pšenice 645 měřic, žita 7632 měřic, ječmena 3551 měřic čtv.s. ,ovsa 3621 čtv.s. Louka:161 jiter 1543 čtv.s. s výnosem sena 389 centýřů, otavy 15 centýřů. Lesa: 81 jiter 1553 čtv.s. s výnosem tvrdého dříví 28 sáhů a 14 měkkého dříví.

Z uvedených parcel náleželo:

a./ vrchnosti

NT 449 – les vrchnostenský „ na královských „ nazvaný, hraničí s mlýnským kanálem a loukou Václava Dobřichovského z Hořátve, též strouhou Vejrovkou, 8 jiter 263 čtv.s.

b./ obci

NT 75 – obecní pole u hliništat od chvalovské cesty až k silnici poděbradské, hraničí s Josefem Rákosníkem, které ze samého navátého písku pozůstává a pro špatnost půdy se ani polem ani pastvou užívat nemůže, nýbrž z něho písek na spravování cesty se potřebuje, následovně takový jako zcela neužitečný se tady vypouští, které dle zemoměřického měření 895 čtv.s. v sobě obsahuje.

NT 114 – pole rustikální k obci patřící v černých , leží proti kovanickým dominikálním polím a vedle Václava Skořepy a vedle obecního pole, kterou cestou od pískové Lhoty k Nymburku jdoucí se užívá, následovně se jako neužitečné vypouští, kteréž vynáší 238 sáhů.

NT 153 - obecní rustikální pole k vsi kovanické patřící za příkopem vedle Jana Hrušky a vedle příkopa u nymburských hranic.

NT 186 - pole obecní od obecní pastvy až k příkopu mezi Janem Hlavičkou a Jakubem Šafránkem 1 jitro 1552 čtv.s.

NT 187 - obecní pole na poutech přes hořejší příkop mezi Janem Hlavičkou a Jakubem Šafránkem 1 jitro 1552 čtv.s.

NT 222 - pole rustikální obecní mezi polní cestou a příkopem proti poli Jana Procházky 1 jitro 1030 čtv.s.

NT 267 - pole rustikální obecní, k obci Hořátvi patřící, na kopaníku, doráží z jedné strany k silnici a z druhé strany k pískolhoteckým obecním gruntům.

NT 271 - obecní dobytčí průhon 4160 čtv.s vatopísečný, nevyužitý

NT 274 - pole rustikální obecní leží z jedné strany vedle staré pražské silnice a z druhé strany vedle mlýnského kopinického kanálu, toto pole jest špatný a povodni podrobený na kterém se velká strž vynachází 6 jiter 46 čtv.s.

NT 276 - pole rustikální obecní leží vedle strouhy Výrovky u nymburského mostku a doráží k písčnatým obecním polím a k straně silnice pražské 1 jiter 778 čtv.s.

NT 277 – pole rustikální obecní,leží z jedné strany vedle hořátevského v předu řečeného pole u Vejrovky a mostku nymburského a z druhé strany vedle staré pražské silnice 630 čtv

NT 329 – obecní pole rustikální na vyhlídkách od vodného canalu až k polní cestě,leží vedle Jana Procházky z jedné a Václava Skořepy z druhé strany,1 jitra 891 čtv.s.

NT 330 - obecní rustikální palouk vedle canalu kopaninského,1 jitra 891 čtv.s.

NT 331 – pole rustikální obecní hořátevský leží od cesty až k průhonu z jedné a z druhé strany vedle Jana Procházky,1412 čtv.s.

NT 332 – pastava obecní rustikální,leží vedle Jana Vokniera až k průhonu z jedné strany a z druhé strany vedle Jana Jecha,špatné, 2 jitra 451 čtv.s.

NT 429 – pastva rustikální obce Hořátve,Vobýcka nazvaná,doráží ke kovanické struze 3 jitra 144 čtv.s.

NT 430 – též pastva rustikální obecní,vohrada řečená,doráží k lukám obecním hořátevským z jedné strany a z druhé strany vedle mlejnského canalu.

NT 432 – louka obecní rustikální u strouhy Vejrovky,leží vedle hořáteckých luk z jedné a z druhé strany vedle louky Václava Dobřichovského ,1 jitra 724 čtv.s. d./ obci Zvěřínku :

NT 378 – pole rustikální k obci Zvěřínku patřící dobíhá k polím empf.hořáteckým a k silnici ,špatný,písčný osívá se jen jedenkrát ve dvou letech,2 jitra 1428 čtv.s.e./ obci Kovanicím:

NT 405 - louka rustikální k obci Kovanici patřící,za Hořátví u strouhy Vejrovky z jedné strany a z druhé strany vedle Václava Jecha z Kovanic 392 čtv.s.

f./ obci Pístům

NT 278 – pole rustikální obci Pístům patřící,leží z jedné strany vedle Vejrovky u nymburského mostku a z druhé strany vedle obecního hořátevského pole,jest špatný a písčný 525 čtv.s.

g./ k záduší písteckému

NT 250 – pole záduší písteckému patřící na vysokém písku mezi polem Matěje Kubíčka a z druhé strany vedle příkopa,které pole nyní Jan Plachý z Píst užívá, 3 jitra 1501 čtv.s.